

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Crimen esse publicum, num. 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

f. *Regin. l. c. n. 5. Less. l. 2. c. 11. n. 20. Axor. p. 3. l. 5. c. 8. q. 2. Nos ipsi in apus. meth. Conf. li. 2. c. 9. §. 2. alijque apud Delug. t. 1. de just. d. 14. nu. 51. nobis contrarium & apud Dian. p. 3. tr. 5. ref. 33. & Bonac. 2. de rest. q. 4. p. 3. n. 2.*

8. Hinc excusant nonnulli à mortali, primò, viros vxoresque, qui inter se de occultis alterius peccatis confabulantur, modo non sit verisimile, alterutrum ea divulgaturum; secundò, eos, qui in confessione, etiam ad suam solam consolationem complicem revelant; tertio, eos, qui consilium exposcunt à viro prudenti: neque enim teneor, leue periculum alterius famæ (quale est peccati cognitio apud vnum, vel alterum non oblocuturos) præferre commodo meo, etiam levi; quariò, eos g, qui ad solatium referunt amico injuriam sibi ab altero factam, etiam si, quando nomenclatura juvat ad solatium, nominetur injurians.

8. *Delugo l. c. n. 54.*

Crimen esse publicum.

9. Quinta: excusatur is, qui crimen publicum alijs manifestat; siue publicum factum fuerit justè, siue per injuriam h. Ratio est, quia per publicitatem vndecumque ortam amittitur jus ad famam. Publicum autem est crimen jure, vel facto: jure est, si de illo lata sit sententia à Iudice: facto est, si crimen de facto sciatur à communitate; siue crimen commissum fuerit in

publico, quod dici solet Notorium, siue divulgatum apud multos, quod appellari consuevit Famofum.

h. *Less. l. c. nu. 77, contra Molinam aliosque citatos à Bonacina d. 2. de rest. q. 4. p. 6. n. 3. putante, sententiam nostram esse etiam probabilem.*

10. Verum hic emergit molesta difficultas, qua nimirum ratione publicum esse crimen, vel occultum cognoscamus? præferant nobis lucem duo illustres authores, Sanchez & Molina, Prior, quem plurimi sectantur, loquens de occulto, prout sumitur in dispensationibus, & in absolutione ab hæresi per Episcopum, (nam certè videtur eadem esse ratio in detractione) hanc regulam i tradit: tunc crimen occultum non est, quando in maiori parte Viciniae Collegij, vel Monasterij, vel Parochiae, cognoscitur, dummodo, saltem decem personæ inveniuntur, in ea Vicinia, Parochia, Collegio, vel Monasterio. Hæc Sanchez l. Molina autem volens rem enucleatius asserere, docet, ut res sit publica in Collegio constante ex octo personis, sufficere, si quatuor sciant: quando constat ex viginti, sufficere, si septem, aut octo; quando ex centum, si quindecim, aut viginti; quando constat ex mille, sufficere viginti, plus minus, qui tamen non ex vna, vel duplici domo sint, sed ex diversis: rursus, ut res sit publica in vicinia constante ex quadraginta habitantibus in quatuor vel quinque domibus, sufficere, si sciant decem vel octo ex diversis domibus. Præterea, ut res sit publica in civitate, vel oppido constante ex quadraginta domibus, sufficere, si sciant viginti de eo populo: quando

quando constat ex quinque millibus, sufficere, si sciant triginta sparsim de ista ciuitate. Denique ut res sit publica in regno, sufficere, si infamatus sit in curia, vel in alio illustri loco, ex quo facile in totum regnum fama spargitur. Hæc summam ex Molina. Nihilominus neuter animum sedat; non Sanchez, quia ex eius regula videtur sequi, rem diuulgatam apud quinquaginta in Collegio constante ex centum, vel diuulgatam apud quinquaginta millia in ciuitate constante ex centum millibus, fore occultam in Collegio vel ciuitate, quod nemo prudenter crederet. Non Molina, quia tam multa variaque proponit, ut difficile sit, omnium in praxi meminisse. Nec tamen hæc dico, quasi melior à me regula dari queat, sed ut advertam, has valere quidem aliquando, sed illam esse meliorem; tunc crimen dici publicum in re, de qua agimus, quando prudenter, & ex circumstantiis iudicatur, illud facile fore communiter euulgandum.

i. Sanch. in Decal. l. 2. c. 11. n. 19. de mat. l. 8. d. 24. nu. 55. alique. vide Dianam p. 5. tr. 2. resol. 15. Bon. de censur. in com. d. 1. q. 3. p. 2. n. 1. i. Mol. to. 4. d. 31. n. 3.

Publica in alio loco.

11. Quid, si sit publicum in vna communitate seu ciuitate, poteritne diuulgari in alia?

Respondeo, quando quis damnatus est per sententiam Iudicis concedimus, posse sine peccato diuulgari, nec peccari contra iustitiam, nec contra

charitatem; quia ideo damnatur, ut sit exemplo alijs, quamvis remotissimè degentibus.

mm Less. lib. 2. c. 11. à n. 75. Dicast. l. 2. de iust. tr. 2. d. 12. p. 3. dub. 14.

Hinc sequitur, non esse peccatum, loqui de causa, ob quam in carcerem quis coniectus fuit, vel de pœna trimeris, detruncationis nasi &c. delinquenti inflicta, quia sicut detentio in carcere publica est, ita & causa, ita & pœna. Quando autem crimen est publicè notorium, vel famosum, amitti famam etiam pro remotissimis locis, multo magis pro locis vicinis, quod facile & breui peruentura est criminis fama, sentit merito Lessius n, atque adeo non peccari contra iustitiam. Ratio est, quia si ipse peccauit in publico, celsit jam suæ famæ; quare sibi imputet ejus diffamationem; si vero res aliunde est manifestata, tribuat suo infortunio; nam ceterum eo ipso, quod res vnde cumque sit manifestè publica, ius ipse amisit suæ famæ. Et certe expedit (ait hic Delugo) ad bonum publicum, quod vnusquisque ab alijs cognoscatur, qualis publicè est, ne alijs in ejus convictu & honore, aut ceteris actionibus humanis decipiantur. Hæc his verbis comprobatur Lessius loco citato: idem confirmatur ex consuetudine totius orbis: nunquam enim homines putant, se injuriam facere, si publica crimina (adverte non occulta) alijs referant, vel litteris perscribant, historijs commendata legant, vel referant. Hæc Lessius. 1 mm Less. lib. 2. c. 11. à n. 75. Dicast. l. 2. de iust. tr. 2. d. 12. p. 3. dub. 14. Z z z 2 12. Dixi